Het Nationaal Jongeren Verbond

In tegenstelling tot het Verbond voor Nationaal Herstel, dat na de oorlog niet de kracht tot een wedergeboorte vond, herleefde het Nationaal Jongeren Verbond onmiddellijk na het einde van de oorlog. Het eerste optreden van het N.J.V. dateert reeds uit de jaren tussen 1920 en 1930, de tijd van het "gebroken geweertje", van de leuze "Indië los van Holland"; tegen deze geestesgesteldheid richtten zich de jongeren, die op 22 December 1925 de "Jongeren bond tegen Eenzijdige Ontwapening" op initiatief van de toenmalige gymnasiast Mr. B. F . Everts in het leven riepen. Met de oprichting van het Nationaal Jongeren Verbond, op 17 December 1927, werden de doelstellingen van deze jongeren in een meer positieve vorm tot uitdrukking gebracht. De versterking van onze weerbaarheid, het uitgangspunt van de Jongerenbond, waaruit het N.J.V. was voortgekomen, bleef ook nu een der voornaamste punten van het N.J.V. programma; zo bleef het Verbond ook vertegenwoordigd in het Centraal Comité tot Waarschuwing tegen Eenzijdige Ontwapening, dat geleid werd door Dr. J. C. Eringaard. Daarenboven echter wilde het Verbond de opvoedkundige waarde van de weermacht verhogen en streefde het er ook in eigen kring naar, haar leden naar karakter, lichaam en geest weerbaar te maken. Geen andere jongerenorganisatie in Nederland heeft zoveel gedaan om het contact tussen weermacht en volk te bevorderen, als het Nationaal Jongeren Verbond; geen andere jongerenorganisatie heeft ook bij haar werk zoveel officiële steun genoten als het N.J.V. In samenwerking met de Koninklijke Marine organiseerde het Verbond in 1934 een Marinedag, waarbij voor de Scheveningse kust een vlootparade werd gehouden; vanaf 1936 werden jaarlijks Zeekampen georganiseerd, om de belangstelling van de Nederlandse jeugd voor de Marine wakker te roepen. Het uniform van de N.J.V.-Wacht – de jeugdafdeling van het Verbond – ontbrak nooit bij openbare plechtigheden en betogingen voor het Koninklijk Huis, dat herhaalde malen blijk gaf van warme sympathie voor deze nationaal-bewuste jongeren. Als sprekers op vergaderingen van het N.J.V. traden o.a. op: Dr. H. Colijn, Dr. P. H. Ritter jr., Prof. Dr. Gerretson, Luitenant-Generaal Seyffardt, Prof. Jhr. de Savornin Lohman, Prof. Mr. Dr. Westra en Mr. Dr. van Gybland Oosterhoff. Al deze activiteiten leidden tot een snelle groei van het Verbond; telde het N.J.V. in haar oprichtingsjaar 50 leden, in 1931 bedroeg dit aantal reeds meer dan 2.000, terwijl vóór 1940 het 5.000e lid werd ingeschreven. Als bestuursleden traden o.a. op Mr. W. de Vries, Mr. J. Albarda, Mr. O. Verdoorn, Mr. J, H. P. V. Haitsma Mulier, A. F. Haccou, Dr. J. G. Loohuis en W. Inden, die vele jaren voorzitter van het Nationaal Jongeren Verbond in Nederland was en daarna leiding gaf aan de N.J . V.-groepen in Nederlands-Indië. Als orgaan diende aanvankelijk een bijlage in het tijdschrift "Allen Weerbaar" van de vereniging Volksweerbaarheid, onder de naam "De Nationale Jongeren Vlag". Vanaf 20 Februari 1931 verscheen als officieel orgaan van het Verbond "De Trom", aanvankelijk onder redactie van W. Inden en Th. M. Bautz; tot Januari 1934 verscheen "De Trom" als maandblad, daarna als veertiendaags orgaan.

Van de hand van de algemeen voorzitter, W. Inden, verscheen in 1933 een belangwekkende beschrijving van de doelstellingen van het Verbond onder de titel "Onze Taak". Daarin wordt o.a. gezegd: "Staande temidden van de maatschappelijke ellende van het heden en in vele gevallen aan den lijve de rampzalige gevolgen voelend van een verleden, waaraan zij part noch deel hebben, is der jongeren critiek op het vorig geslacht begrijpelijk, zo al niet vergevelijk. In vurig verlangen, zich zelf niet schuldig te maken aan, wat zij zien als de fouten hunner vaderen, hebben zij zich een eigen mening gevormd omtrent de oorzaken van de hedendaagse toestanden en zich in verband hiermede een taak gesteld. Enerzijds zien wij dientengevolge een najagen van onbereikbare en- mede daarom – zeer gevaarlijke idealen, welke, zij het dan veelal in goede bedoelingen gefundeerd, van een volslagen levensvreemdheid en gebrek aan werkelijkheidszin getuigen. Anderzijds jongeren, de

“Nationaal Jongeren”, die hun wereldbeschouwing op basis van de werkelijkheid en de historie hebben opgetrokken en, ofschoon wars van ieder illusionisme, hun gezonde idealen zovee1 mogelijk proberen uit te dragen.” “Het is mede een verheugend verschijnsel. dat onder de nationaal voelende jongeren niet meer geschermd wordt met eisen en rechten, doch dat zij ook verstaan de nodige offers te brengen, te dienen en onder alle omstandigheden in de eerste plaats hun plichten te vervullen. Deze jongeren zijn wars van alle “theoretiseren” en “problemen stellen”. Zij wensen in de eerste plaats te handelen naar de praktijk van het leven, terwijl het voor alles persoonlijkheden zijn, die hen in deze bewogen tijden aantrekken.” ,Wie een juist oordeel wil vellen over de hedendaagse jeugdbeweging, moet terdege een scherp onderscheid maken tussen de jeugdbeweging in eigenlijke zin en…. die jongerenorganisaties, welke, in min of meerdere mate, creaties zijn van de ouderen en niet van de jeugd zelve. Ook dient men afzonderlijk te beschouwen de extremistische en chauvinistische vleugel van de jeugdbeweging. Men hoede zich toch voor de fout, alle “fascistisch” gezinde jongeren hiertoe te rekenen. De meesten hunner zijn in wezen noch extremistisch noch revolutionair; hiervan leveren de “fascistisch” voelende leden van het Nationaal Jongeren Verbond wel het beste bewijs.” “Het Nationaal Jongeren Verbond wordt (anderzijds) soms verweten “reactionair” te zijn. Zij, die deze qualificatie gebruiken, zien niet in, dat er een hemelsbreed verschil bestaat tussen voortbouwen op de grondslagen, door de historie gelegd, en terug willen naar tijden en toestanden, die, hoeveel schoons zij ook mogen geboden hebben, heden ten dage niet meer bruikbaar zouden zijn. Trouwens, wie de jongere generatie van heden kent, zal nooit durven beweren, dat een idealistische strijdende jongerengroep reactionair kan zijn.” “De normale drang om zich rond een ideaal te verzamelen, is een eigenschap, die, zo zij al in de grond der zaak mede door het streven naar zelfbehoud, dat ieder levend wezen eigen is, wordt ingegeven, de mens doet gevoelen en offeren voor zijn groep, welker belangen en beweegredenen veelal indruisen tegen de belangen en impulsen van de individu. In de nationale gedachte is dan ook ten dele de zo heilzame toename van het sociaal gevoel gefundeerd”

In al deze woorden wordt het karakter van het N.J.V. als een conservatief-revolutionaire organisatie duidelijk uitgesproken!

Al was het Verbond dan ook geen politieke organisatie, het werd – op grond van zijn beginselen – onvermijdelijk betrokken in de felle strijd der politieke partijen. In de eerste plaats zagen de nationale jongeren zich genoodzaakt, stelling te nemen tegen linkse en pacifistische jongeren-organisaties en tijdschriften, zoals de “Jongeren Vredes Actie”, de “Nooit meer oorlog federatie”, “Tijd en Taak” en de socialistische A.J.C.; dat dit laatste niet onnodig was, bewijst wel een berichtje in het SDAP-orgaan “De proletarische vrouw” van 11 September 1935: “Om de kinderen aan het Oranjefeest te onttrekken, is de Vrouwenclub Maandag 2 September met 32 kinderen van leden en geestverwanten op stap geweest….” Een bijzondere prestatie leverde de Persdienst van het N.J.V. in 1934 door de uitgave van het “Roseboek der Muiterij”, waarin aan de hand van citaten uit de socialistische pers de mede-verantwoordelijkheid van de socialisten voor de muiterij op de “Zeven Provinciën” overduidelijk werd aangetoond. De enthousiaste recensies van dit documentaire werk in de Nederlandse pers bezorgden het Verbond een grote populariteit. Aan de andere kant zag het Verbond zich al spoedig genoodzaakt, paal en perk te stellen aan de pogingen van de Nationaal Socialistische Beweging en de Algemeen Nederlandse Fascisten Bond, het N.J.V. om te vormen tot een zuiver fascistische jeugdbeweging; op 31 October 1932 werd het lidmaatschap van deze bewegingen onverenigbaar verklaard met dat van het N.J.V. In 1934 richtte Inden een Open Brief aan Mussert, welke eindigde met de woorden: “Het N.J.V. heeft verscheidene bezwaren tegen de opzet van de N.S.B. Onder die bezwaren is echter haar

houding jegens Oranje het eerste en voornaamste. Duizenden nationaal-voelende jongeren van iedere richting en overtuiging delen onze gevoelens in deze ten volle en zullen even onwrikbaar blijven in hun trouw zonder enig voorbehoud aan het Huis van Oranje.” Zijnerzijds verweet Mussert in zich antwoord Inden, een handlanger te zijn van Prof. Gerretson en diens fascistische beweging. Een welwillender houding nam het Verbond aan ten opzichte van Verdinaso en Zwart Front: “De Groot-Nederlandse gedachte wordt het Verbond noch gepropageerd, noch bestreden. Maar dit sluit natuurlijk ten enenmale niet uit, dat leden van het Verbond volbloed Dietsers kunnen zijn, hetgeen trouwens in de praktijk meermalen voorkomt.” De maatregel tegen de A.N.F.B. werd in 1933 weer opgeheven; N.S.B.-leden werden echter tot het einde toe geweerd. Als “belangrijkste concurrent” van de Nationale Jeugdstorm werd het Nationaal Jongeren Verbond als een der eerste organisaties in 1940 getroffen door de verbodsbepalingen van de zijde der bezettingsautoriteiten.

Een belangrijke sociale daad stelde het Verbond in 1939 door de stichting van de Nationale Jeugddienst, een instituut tot voorlichting en steun op maatschappelijk gebied, als bijdrage tot het bereiken van het nationale ideaal: een gelukkig, werkend jong-Nederland. De N.J.D. was in de eerste plaats een voorlichtingsdienst bij het kiezen van een beroep en zo mogelijk bemiddeling om deze keuze te verwerkelijken. Een geheel andere voorlichting gaf het Verbond in de oorlogsjaren; andermaal riep het N.J.V. zijn leden op ten strijde, ditmaal echter tegen de bezetter. De N.J.V.-ers hadden een groot aandeel in het verzetswerk van de “Oranje Garde” en tachtig van hen – onder wie Th. Taconis, Dr. O. Verdoorn en Dhr. Mr. W. M. de Brauw – gaven in deze strijd hun leven. Onmiddellijk na de bevrijding hervatte het Verbond zijn activiteit. In samenwerking met het comité “Handhaving Rijkseenheid” was deze activiteit nu in de eerste plaats gericht op het behoud van de zo zwaar aangetaste Rijkseenheid. Ook de N.J.V.-Wacht werd weer opgericht met vendels in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Schiedam en Vlaardingen. Bestuursleden in deze na-oorlogse periode waren o.m. K. Rijsdorp, Mr. C. W. van Santen, H. Coenradi, A. Th. C. Schiebergen en Mr. A. D. Peiffer. Het Centraal Bestuur was gevestigd in de Piet Heinstraat 2a te Den Haag. Als redacteuren van De Trom traden op P. Inklaar, D. E. van Raalte, C. J. Oudmayer en J.D. Kochheim. In 1952 kon het Verbond zijn vijfentwintigjarig bestaan herdenken; op de in dit jaar gehouden centrale kadercursus sprak o. a. Luitenant-Generaal M. R. H. Calmeyer, Vice-Admiraal F. J. Kist en de ambassadeur van de Unie van Zuid-Afrika Kolonel P. I. Hoogenhout waaruit wel blijkt, dat het N.J.V. zich nog steeds in de steun en en belangstelling van autoriteiten mocht verheugen. In het bijzonder de samenwerking met de Marine – jaarlijks bevestigd door de Zeekampen van het N.J.V. -. droeg veel bij tot de goede naam van het Verbond. Toch verminderde het ledenaantal aanzienlijk, na de opbloei, die het Verbond in 1945 had beleefd; de volkomen gewijzigde nationale en internationale verhoudingen droegen hier in hoge mate toe bij.

Enerzijds was de strijd om Rijkseenheid verloren en zonk Nederland, na overzeese gebiedsdelen, terug tot een kleine natie die aan deze wereld een nieuw aanzien gaven; in dit na-oorlogse Nederland ontbrak het geestelijk klimaat, waarin zuiver nationalistische jeugdbeweging kon groeien. Aan de andere kant was door de druk der bezetting een betrekkelijke nationale eenheid tot stand gekomen – daargelaten of bij dit “nationaal réveil” wel bij alle partijen waarlijk nationale gevoelens in het spel waren- en werkten zelfs de staatsvijandige machten van het verleden mede aan het nationaal herstel. Evenzeer schaarden zich, uit politieke overwegingen, nu alle partijen om het Huis van Oranje, terwijl voorts de reeds spoedig na de oorlog algemeen duidelijk geworden dreiging van het communisme de noodzaak tot blijvende weerbaarheid voor ieder duidelijk maakte, zodat ook de strijd tegen het pacifisme geen voedingsbodem meer vond. Tot de partijen, die eerst nu de troon van

Oranje steunden, behoorden zeker niet alleen de socialisten, maar ook de katholieken; welk standpunt men in katholieke kringen vóór de oorlog ten opzichte van het Oranjehuis innam, moge blijken uit het artikel “Prins Maurits van Oranje en het Rooms Kapitaal in Bergen op Zoom” in het katholiek historisch tijdschrift “Sinte Geertruydtsbronne” (jrg. 1933, nr. 3), waarin o.a. wordt gezegd: “Wel echter stinken dikwijls de feiten der geschiedenis, ook al tracht men die, uit opportunistisch oogpunt, met een bepaald, veelal ondeugdelijk, reukwater te overgieten, getuige de dit jaar gevierde, opgeschroefde “Zwijgerherdenking.” “Aan de vechtende Oranjetelg, Prins Maurits, heeft Rooms Bergen op Zoom niet de minste verplichting.”

Na de Tweede Wereldoorlog was van dergelijke aanvallen op het Oranjehuis echter geen sprake meer; zelfs de communisten staakten in dit opzicht hun activiteit. Gezien dit alles, kon het Nationaal Jongeren Verbond zeker zeggen, dat zij het beoogde doel in menig opzicht had bereikt en kon het dus in 1955 tot zelf-opheffing besluiten. En toch is dit einde voor ons onbevredigend. Het Verbond, dat in het laatste jaar van zijn bestaan het Europese federalisme steunde, heeft tenslotte niet de kracht gevonden, nieuwe vorm te geven aan de onvergankelijke waarden, voor het behoud waarvan het zo vele jaren op de bres had gestaan; het Nationaal Jongeren Verbond heeft de kans niet aangegrepen, in deze nieuwe wereld – zo zeer beheerst door internationale machten – in tegenstelling tot de federalisten de natie aan te wijzen als enig mogelijke grondslag ook voor een organische eenheid der Europese volkeren. Een herleving van het Nationaal Jongeren Verbond als een waarlijk conservatief-revolutionaire beweging, die voortbouwend op haar beginselen in deze zin een nieuw antwoord geeft op de vragen van onze tijd, is zeker niet ondenkbaar. Het idealisme, dat deze jongeren heeft bezield, leeft nu nog voort in een aantal instellingen, in de eerste plaats wel de stichting “Door de Eeuwen Trouw”, opgericht in 1950 op initiatief van de N.J.V.-leider H. Coenradi. In Amsterdam heeft zich een groep oud-N.J.V.-ers herenigd onder de naam “De Jonge Leeuwen”. De jaarlijkse wandelsportmars door de Stichting tot Bevordering van Acties voor Leniging van Noden (A.L.N.-mars) vormt een voortzetting van de succesvolle N.J.V.-marsen in Scheveningen, terwijl tenslotte ook de reeds genoemde jaarlijkse zeekampen op de oude voet worden voortgezet door het Jeugd Zee-verbond.

Tienen, P. (1958). *Geschiedenis der conservatieve revolutie in Nederland.* Scheveningen.